

Agatha Christie[®]

SLUČAJEVI HERKULA POAROA

1. TAJANSTVENI DOGAĐAJ U STAJLSU

2. LORD EDŽVER JE MRTAV

3. SMRT U OBLACIMA

4. KARTE NA STO

5. SASTANAK SA SMRĆU

AGATA KRISTI

Smrt
u
oblacima

SLUČAJEVI
HERKULA POAROA

Prevela
Tatjana Bižić

■ Laguna ■

Naslov originala

AGATHA CHRISTIE® POIROT® DEATH IN THE CLOUDS

Death in the Clouds Copyright © 1935 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Translation copyright © Agatha Christie Limited 2015. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Agatha Christie®

SLUČAJEVI HERKULA POAROA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

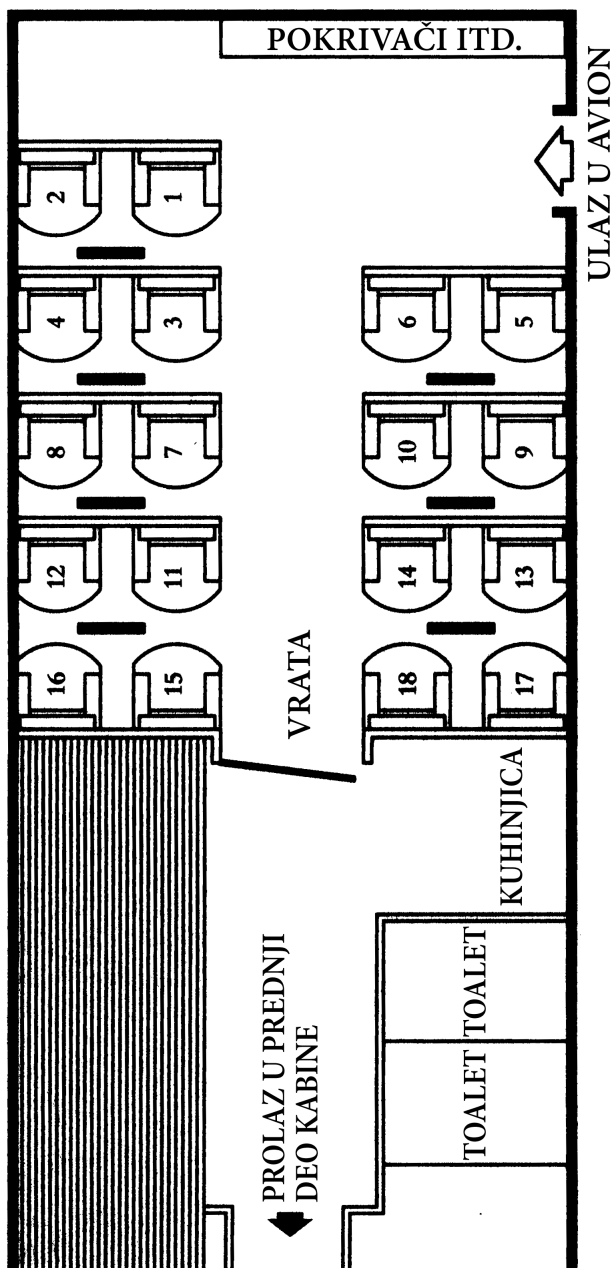
Ormondu Bidlu

Sadržaj

1 Let Pariz–Krojdon	11
2 Otkriće	21
3 Krojdon	26
4 Istražni pretres	44
5 Posle pretresa	56
6 Savetovanje	65
7 Mogućnosti	71
8 Spisak.	85
9 Eliza Grandije	92
10 Crna sveščica	100
11 Amerikanac	110
12 U Horberi čejisu	125
13 U Antoanovom salonu	134
14 Na Mazvel hilu	145
15 U Blumzberiju.	152
16 Ratni plan	163
17 U Vondsvortu	172
18 U Ulici kraljice Viktorije	177
19 Gospodin Robinson na sceni	181

20 U Harli stritu	193
21 Tri traga	197
22 Džejn prihvata novi posao	203
23 Ana Moriso	212
24 Polomljeni nokat	222
25 „Plašim se“	226
26 Razgovor posle večere	236
 O autorki	 253

PLAN ZADNJEG DELA KABINE AVIONA PROMETEJ

PUTNICI

Sedište

- Br. 2 Madam Žizela
- Br. 4 Džejms Rajder
- Br. 5 Gospodin Arman Dipon
- Br. 6 Gospodin Žan Dipon
- Br. 8 Danijel Klansi
- Br. 9 Herkul Poaro
- Br. 10 Doktor Brajant
- Br. 12 Norman Gejl
- Br. 13 Grofica od Horberija
- Br. 16 Džejn Grej
- Br. 17 Plemenita Venecija Ker

PRVO POGLAVLJE

Let Pariz–Krojdon

SEPTEMBARSKO SUNCE NEŠTEDIMICE JE PEKLO AERODROM Burže dok su putnici prelazili pistu i ukrcavali se u putnički avion *Prometej*, koji će za nekoliko minuta poleteti prema londonskom aerodromu Krojdon.

Džejn Grej je bila među poslednjima koji su ušli i zauzeli svoje mesto; Džejnino je bilo sedište broj 16. Neki putnici su prošli kroz vrata u sredini, pored dveju kabina toaleta i kuhinjice iz koje se služio obed za vreme leta, u prednji deo kabine. Većina ih je već sedela. Preko puta prolaza između sedišta vodio se živ razgovor, a glavnu reč je vodio jedan piskav, prodoran ženski glas. Džejn je malčice izvila usne. I predobro je poznavala takve glasove.

„Draga moja... vrlo neobično... nemam pojma... Gde kažeš da je to? Žuan le Pen? O, da. Ne... Le Pine... Da, uvek isti dosadni svet kao i obično... *Naravno* – hajde da sednemo zajedno. O, zar ne možemo? Ko...? Oh, razumem...”

Zatim muški glas, uglađen, sa stranim naglaskom:

„...S najvećim zadovoljstvom, gospodo.“

Džejn ga je kradom osmotrila krajičkom oka. Postariji čovečuljak jajaste glave uljudno je premeštao i sebe i svoje stvari sa sedišta koje je odgovaralo Džejninom na suprotnoj strani prolaza.

Džejn je neznatno okrenula glavu da bi joj vidno polje obuhvatilo dve žene čiji je neočekivani susret iziskivao ovaj gest od malog stranca. Radoznalost joj je podstaklo to što je spomenut Le Pine, jer je i sama bila tamo.

Jedne od tih dveju žena odlično se sećala – sećala se kako ju je videla poslednji put, za stolom za bakaru – sitne šake naizмениčno su joj se skupljale i otvarale, lice našminkano prefinjeno kao najfiniji drezdenski porcelan rumenelo pa bledelo. Ako bi se malo potrudila, Džejn bi joj se setila i imena, činilo joj se. Prijateljica joj je rekla damino ime. „Jeste da je leđi, ali nije prava – bila je obična horistkinja“, rekla je, s dubokim prezirom u glasu. Prijateljica joj se zove Mejzi i ima odličan posao, skida masažom punačkost s klijenata.

Druga je, međutim, pomislila je uzgred Džejn, prava plemkinja, kuća na velikom imanju, konji i sve to. I odmah je zaboravila na dve žene i zagledala se kroz prozor u ono što se moglo videti od aerodroma Burže. Na pisti je stajalo još nekoliko aviona. Jedan je ličio na ogromnu metalnu stonogu.

Džejn je jedino odlučno odbijala da pogleda pravo ispred sebe, gde je sedeo jedan mlad čovek u prilično drečavom puloveru boje različka. Iznad pulovera je Džejn bila čvrsto rešena da uopšte ne gleda, jer bi mogla susresti pogled mladog čoveka, a to nikako ne bi išlo.

Mehaničari su se dovikivali na francuskom, motori su zahučali, stišali se, zahučali ponovo, blokade su uklonjene s točkova i avion je zarulao.

Džejn je zastao dah. Letela je avionom tek drugi put. Letenje ju je još uzbuđivalo. Činilo joj se kao da... kao da moraju da udare pravo u tu neku ogradu... ne, podigli su se s tla... uzleću, uzleću... zaokružuju oko Buržea pod njima...

Podnevni let za Krojdon nosio je dvadeset jednog putnika, desetoro u prednjem i jedanaestoro u zadnjem delu kabine. Posadu su činila dvojica pilota i dva stjuarda. Huk motora bio je vešto prigušen, nije bilo potrebe da se stavlja vata u uši. Bez obzira na to, buka je ipak bila dovoljno jaka da bi odvrćala od razgovora i podsticala na razmišljanje.

Dok je avion hujao iznad Francuske prema Lamanšu, putnici u zadnjem delu kabine bili su zadubljeni u raznolike misli.

Džejn Grej je mislila: „Neću da gledam u njega... neću... bolje je da ne gledam. Nastaviću da gledam kroz prozor i razmišljam. Odabraću nešto određeno o čemu ću razmišljati, tako je uvek najbolje. Tako mi misli neće lutati. Počecu od početka, pa ću preći redom sve do kraja.“

Odlučno se u glavi vratila na ono što je nazivala početkom – trenutak kada je kupila tiket na dobrotvornoj lutriji. Bilo je to rasipništvo, ali rasipništvo koje joj je donelo takvo ushićenje.

Bilo je mnogo smeha i zadirkivanja u frizerskom salonu gde je Džejn radila s još pet mladih dama.

„Šta ćeš da radiš ako dobiješ, mila?“

„Znam šta bih ja uradila.“

Planovi – kule u oblacima – mnogo pleve koju razveje vetar.

Glavni dobitak nije zapao njoj, ali jeste dobila stotinu funti. Celih sto funti.

„Pola potroši, mila, a pola prištedi za crne dane. Nikad se ne zna.“

„Da sam na tvom mestu, ja bih kupila sebi bundu – pravu, prelepu.“

„Kako bi bilo da odeš na krstarenje?“

Džejn se malo kolebala razmišljajući o krstarenju, ali na kraju je ostala verna svojoj prvoj ideji. Nedelja dana u Le Pineu. Mnoge dame koje su dolazile kod nje na friziranje išle su ranije u Le Pine ili su se upravo vratile otuda. Džejnini spretni prsti tapkali su i nameštali uvojke, njen jezik mehanički izgovarao uhodane kliše: „Dajte da vidimo, kada ste stavili ovu trajnu, gospođo?“, „Kosa vam ima tako izuzetnu boju, gospođo“, „Imali smo predivno leto, zar ne, gospođo?“, a Džejn je u sebi mislila: „Zašto, dođavola, ne mogu i ja da idem u Le Pine?“ E pa eto, sad je mogla.

Odeća joj nije zadavala mnogo teškoće. Džejn je, kao i većina Londonki zaposlenih na otmenim mestima, umela da postigne čudesan modni efekat uz smešno mala ulaganja. Nokti, šminka, kosa – sve je bilo besprekorno.

Džejn je otišla u Le Pine.

Da li je moguće da se sada u njenim mislima deset dana u Le Pineu svelo na samo jedan događaj?

Događaj oko stola za rulet. Džejn je dozvolila sebi da svake večeri potroši određenu svotu novca na zadovoljstvo koje pruža kockanje. Bila je čvrsto rešena da tu svotu nipošto ne prekoračuje. Nasuprot opšteprihvaćenom sujeverju, početnička sreća loše je služila Džejn. Bilo je to njeno četvrto kockarsko veče i njen poslednji ulog za to veče. Do tada je mudro ulagala ili na boju ili na stupce. Malo je dobila, ali je više izgubila. Sada je čekala, s ulogom u ruci.

Preostala su bila još dva broja na koja niko nije stavio ulog, pet i šest. Da li da stavi svoj poslednji ulog na jedan od njih? Na koji, na pet ili šest? Šta joj govori osećaj?

Petica – izaći će petica. Kuglica se vrtela. Džejn je pružila ruku. Šestica, stavila je na šesticu.

U pravi čas. Igrač preko puta nje i ona uložili su u istom trenutku, on na peticu, ona na šesticu.

„*Rien ne va plus*“, * rekao je krupije.

Kuglica je začegrtala, umirila se.

„*Le numéro cinq, rouge, impair, manque*.“**

Džejn bi se najradije rasplakala od muke. Krupije je pokušio uloge i isplatio dobitak. Čovek preko puta Džejn je rekao: „Zar nećete da uzmete svoj dobitak?“

„Moj?“

„Da.“

„Ali ja sam uložila na šesticu.“

„U stvari niste. Ja sam uložio na šesticu, a vi na peticu.“

Osmehnuo se – vrlo privlačan osmeh. Beli zubi na vrlo preplanulom licu, plave oči, kratka kovrdžava kosa.

Napola u neverici, Džejn je kupila dobitak. Je li to istina? Zaista se osećala malo smučeno, možda i jeste uložila na peticu. Sumnjičavo je pogledala u neznanca, a on joj je uzvratilo nonšalantnim osmehom.

„Tako treba“, rekao je. „Ako ostavite novac na stolu, zgrabiće ga neko kome ne pripada. Stari trik.“

Zatim joj je prijateljski klimnuo glavom i udaljio se, što je takođe bilo vrlo učtivo od njega. Inače bi Džejn posumnjala da joj je prepustio svoj dobitak da bi joj nametnuo poznanstvo. Ali on nije bio takav muškarac. Bio je *vrlo fin*... A sad evo sedi tačno preko puta nje.

Sad je sve gotovo, novac je potrošila, poslednja dva (priлично razočaravajuća) dana provela je u Parizu i vraća se kući jer srećom ima povratnu kartu.

„I šta dalje?“

* Franc.: Nema više uloga. (Prim. prev.)

** Franc.: Broj pet, crveno, nepar, mali broj. (Prim. prev.)

„Prekini“, rekla je Džejn glasiću u svojoj glavi. „Nemoj da razmišljaš šta će biti dalje. Od toga te samo hvata nervoza.“

Dve žene preko puta prolaza prestale su da razgovaraju. Džejn je pogledala ka njima. Dama beloputa kao drezden-ski porcelan zlovoljno je uzviknula zagledajući polomljeni nokat. Pozvonila je i kada se pojavio stjuard u beloj unifor-mi, rekla mu je:

„Pošaljite mi moju sobaricu, ona je u drugom delu kabine.“

„Svakako, gospođo.“

Pun poštovanja, brz i efikasan, stjuard se udaljio, a poja-vila se tamnokosa Francuskinja odevena u crno. Nosila je kovčežić za nakit.

Ledi Horberi joj je na francuskom rekla: „Madlena, treba mi moj koferčić od crvenog marokena.“

Sobarica je prošla niz prolaz do repa aviona, gde su bili naslagani koferi, pokrivači i koješta, pa se vratila s toalet-nim koferčićem.

Siseli Horberi je uzela koferčić i otpustila sobaricu.

„U redu je, Madlena, ovo će ostati kod mene.“

Sobarica je otišla, a ledi Horberi je otvorila koferčić i iz njegove prekrasno postavljene unutrašnjosti izvadila turpi-jicu za nokte. Zatim je dugo i vrlo pažljivo zagledala svoje lice u ogledalcetu dodajući tu i tamo ponešto, tu malo pude-ra, tamo malo pomade za usne.

Džejn je prezrivo izvila usne i prešla pogledom na osta-le putnike.

Iza dveju žena sedeo je onaj mali stranac koji je ustupio mesto dami s otmenim plemićkim licem. Nepotreb-no toplo ušuškan šalovima, izgledalo je da je čvrsto usnuo. Možda ga je Džejnin pogled podsvesno uznemirio, jer su mu se oči otvorile, na trenutak je pogledao u nju, pa pono-vo sklopio kapke.

Pored njega je sedeo visok sed čovek dostojanstvenog lica. Ispred njega je ležala otvorena futrola za flautu, koju je čovek trljao krpicom brižno i s ljubavlju. Čudno, pomislila je Džejn, uopšte ne liči na muzičara, izgleda više kao advokat ili doktor.

Iza njih dvojice sedela su dva Francuza, jedan stariji i bradat, drugi znatno mlađi, možda sin starijeg. Razgovarali su i uzbuđeno gestikulirali.

Svoju stranu kabine Džejn nije mogla da razgleda jer joj je pogled zaklanjao muškarac u plavom puloveru, u koga je, iz nekog besmislenog razloga, bila rešena da ne gleda.

„Besmisleno je što sam tako... tako... uzbuđena. Pa nije mi sedamnaest godina“, mislila je Džejn, zgađena nad samom sobom.

Sedeći preko puta nje, Norman Gejl je mislio:

„Lepa je – stvarno lepa. Seća me se, naravno. Izgledala je tako razočarano kad joj je ulog pokupljen. Vredelo je odreći se tog novca da bi joj čovek video na licu zadovoljstvo zbog dobitka. Dobro sam to izveo... Privlačna je kad se osmehne – nema truni paradontoze – zdrave desni, jaki zubi... Bestraga, stvarno me uzbuđuje. Miruj, momče...“

Stjuardu, koji je s jelovnikom stajao pored njega, rekao je: „Uzeću hladan jezik.“

Grofica od Horberija je razmišljala: „Bože, šta da radim? Užasan kaos – pakleni kaos. Vidim samo jedan izlaz. Kad bih samo imala hrabrosti. Mogu li ja to? Mogu li da izvedem blef do kraja? Živci su mi potpuno pokidani. Sve je to od kokaina. Zašto sam uopšte počela da uzimam kokain? Lice mi je grozno, prosto je grozno. Još je i ta pakosna Venecija Ker ovde pa je sve još gore. Uvek me gleda kao da sam đubre. Htela je Stivena. E pa, nije ga dobila! To njeno dugačko konjsko lice ide mi na živce. Ne podnosim te uzvišene dame. Gospode,

šta da radim? Moram da se odlučim. Stara veštica će i uraditi ono čime je pretila...”

Preturala je po torbici dok nije pronašla tabakeru, pa je namestila cigaretu u muštiklu. Ruke su joj se pomalo tresle.

Plemenita Venecija Ker je mislila: „Laka ženska, bestraga joj glava, eto šta je. Formalno može i biti pristojna žena, ali je faćkalica, i gotovo. Jadan stari Stiven... kad bi samo mogao da je se reši...”

Potražila je i ona svoju tabakeru. Prihvatila je vatru od Siseli Horberi.

Stjuard je rekao: „Pardon, dame, pušenje je zabranjeno.” „Bestraga!“, rekla je Siseli Horberi.

Gospodin Herkul Poaro je mislio: „Lepuška je, ta male na tamo. Odlučna brada. Zbog čega je nešto toliko brine? Zašto je toliko rešena da ne gleda tog naočitog mladića preko puta nje? Vrlo je svesna njegove blizine, a i on njene...” Avion je malčice propao. „*Mon estomac*“, pomislio je Herkul Poaro i odlučno stisnuo oči.

Pored njega je doktor Brajant, milujući flautu nervoznim prstima, mislio: „Ne mogu da se odlučim. Prosto ne mogu da se odlučim. Ovo je prelomna tačka u mojoj karijeri...”

Izvadio je flautu iz futrole, nervozno, nežno, s ljubavlju... Muzika... Muzika pruža beg od svih briga. Napola osmehtnut, primeo je flautu do usana, zatim je odložio. Pored njega je čovečuljak s brkovima čvrsto spavao. U jednom trenutku, kad je avion malo poskočio, čovečuljak je bio vidno pozeleo. Doktoru Brajantu bilo je drago što ga nije mučila ni morska ni vazдушna bolest, niti mu je bilo muka u vozu...

Gospodin Dipon *père* uzbuđeno se okrenuo na svom sedištu i viknuo na gospodina Dipona *fils** koji je sedeo pored njega:

* Franc.: *père* – otac, *fils* – sin. (Prim. prev.)

„U to ne može biti nikakve sumnje. Svi greše – Nemci, Amerikanci, Englezi! Svi pogrešno datiraju preistorijsku grnčariju! Uzmi samo keramiku iz Samare...”

Na to mu je Žan Dipon, visok, svetao, s izvesnim lažno nemarnim držanjem, odgovorio:

„Moraš da uzmeš u obzir dokaze iz svih izvora. Tu su još Tel Halaf, pa Sakčegeze*...”

Diskusija se nastavljala.

Arman Dipon je naglo otvorio izguljenu akten-tašnu.

„Pogledaj ove lule kakve Kurdi prave danas. Ukrasi na njima su gotovo potpuno isti kao na grnčariji rađenoj pet hiljada godina pre nove ere.”

Jednim izražajnim gestom umalo nije zbacio na pod tanjir koji je stjuard upravo postavljao ispred njega.

Gospodin Klansi, pisac detektivskih romana, ustao je iza Normana Gejla, odšetao se do kraja kabine, izvadio iz džepa svog mantila Bredšoov itinerer evropskih železnica, pa se vratio na svoje mesto da razradi jedan komplikovani alibi za svoje profesionalne potrebe.

Na sedištu iza njega gospodin Rajder je mislio: „Moraću da održim svoj deo pogodbe, ali to neće biti lako. Ne znam kako mogu da prikupim novac za sledeću isplatu dividendi... Ako ne isplatimo dividende, biće nevolje... O, dovraga!”

Norman Gejl je ustao i otišao do toaleta. Čim se on udaljio, Džejn je izvadila ogledalo i zabrinuto se zagledala u svoje lice. I ona je popravila ruž i puder.

Stjuard je stavio kafu ispred nje.

Džejn je pogledala kroz prozor. Ispod se plavio i svetlucao Lamanš.

* Turski: *Sakçagözü* – selo u blizini koga je smešteno arheološko nalazište s ostacima čitavog niza kultura, od neolitske do neohetitske. (Prim. prev.)

Jedna osa zazujala je oko glave gospodinu Klansiju upravo dok se bavio vozom koji u 19.55 stiže u Caribrod*. Gospodin Klansi je odsutno mahnuo da je otera. Osa je odzujala da istražuje šoljice s kafom gospode Dipona. Žan Dipon ju je glatko spljeskao.

U kabini se sve umirilo. Razgovori su se prekinuli, ali su misli tekle dalje svojim tokom.

Na samom začelju kabine, na sedištu broj dva, gospođi Žizeli je malo klonula glava. Čovek bi pomislio da spava. Gospođa Žizela nije spavala. Niti je razgovarala niti razmišljala.

Gospođa Žizela je bila mrtva.

* Staro ime Dimitrovgrada. (Prim. prev.)

DRUGO POGLAVLJE

Otkriće

HENRI MIČEL, PO RANGU STARIJI OD DVOJICE STJUARDA, brzo je prolazio između sedišta spuštajući na stočiće račune, skupljajući banknote i srebrne novčiće i uz naklon zahvaljujući: „Hvala, gospodine. Hvala, gospođo.“ Za pola sata sleteće na Krojdon. Pored sedišta dvojice Francuza morao je da pričeka nekoliko trenutaka jer su gospoda bila zadubljena u živ razgovor praćen gestikulacijom. Od njih ionako neće dobiti neku naročitu napojnicu, pomislio je mračno. Dvoje putnika je spavalo – mali gospodin s brkovima i ona postarija dama dole na kraju kabine. Dama je, međutim, ostavljala dobre napojnice, letela je preko Lamanša više puta i stjuard ju je upamtio. Zbog toga nije hteo da je budi.

Mali čovek s brkovima se probudio kad mu je stjuard prišao i platio gaziranu vodu i krekeri – to je bilo sve čime se za vreme leta poslužio.

Usnulu putnicu Mičel je pustio da spava dokle god je bilo moguće. Otprilike pet minuta pre nego što će stići do Krojdona, stao je uz njeno sedište i nadvio se nad njom.

„Pardon, gospođo, vaš račun.“

S poštovanjem joj je spustio ruku na rame. Dama se nije probudila. Mičel ju je jače stegnuo za rame, blago je prodrmao, ali postigao je samo to da se njeno telo neočekivano skljojalo na sedištu. Stjuard se sagnuo iznad nje, a onda ispravio, pobledelog lica.

II

Albert Dejvis, drugi stjuard, rekao je:

„Čoveče! Ma ne misliš valjda ozbiljno!“

„Mrtav sam ozbiljan.“ Mičel je bio bled i tresao se.

„*Siguran si, Henri?*“

„Kažem ti da je istina. Barem... pa, valjda bi mogao biti nekakav napad.“

„Na Krojdonu smo za pet minuta.“

„Ako joj je samo pozlilo...“

Nekoliko trenutaka nisu mogli da odluče šta da rade, a onda su se dogovorili. Mičel se vratio u kabinu i pošao od sedišta do sedišta saginjući glavu ka putnicima i pitajući diskretnim šapatom:

„Izvinite, gospodine, da niste slučajno lekar?“

Norman Gejl je rekao: „Ja sam zubar, ali ako išta mogu da učinim...?“, i napola je ustao sa sedišta.

„Ja sam lekar“, rekao je doktor Brajant. „Šta se desilo?“

„Gospođa tamo na kraju – ne dopada mi se kako izgleda.“

Brajant je ustao i pošao sa stjuardom. Za njima je, neprimećen, išao i čovečuljak s brkovima.

Doktor Brajant se sagnuo nad klonulom prilikom žene na sedištu broj dva. Bila je to pokrupna žena, prilično zašla u godine i odevena u debeli crni kostim.

Doktor ju je pregledao sasvim kratko.

„Mrtva je“, rekao je.

„Šta mislite od čega – neki napad?“, pitao je Mičel.

„To ne mogu da kažem bez detaljnijeg pregleda. Kad ste je poslednji put videli živu?“

Mičel je malo razmislio.

„Bilo joj je dobro kad sam joj doneo kafu.“

„Kada je to bilo?“

„Pre možda četrdeset minuta, otprilike. Kad sam doneo račun, mislio sam da spava...“

Brajant je rekao : „Mrtva je najmanje pola sata.“

Njihov razgovor počeo je da privlači pažnju, vratovi su ispružani, glave su se izvijale ka njima dok su se svi trudili da bolje vide i čuju.

„Pretpostavljam da je valjda mogao da bude neki napad?“, nagovarao je Mičel doktora, s nadom u glasu.

Čvrsto se držao teorije o napadu.

Njegova svastika je dobijala napade. Napadi su bili nešto obično, što svaki čovek može da razume.

Doktor Brajant nije imao nameru da se izjašnjava. Prosto je odmahnuo glavom, a lice mu je izražavalo nedoumicu.

Jedan glas je progovorio tik pored njega. Bio je to glas onog čovečuljka s brkovima, koji je sedeo zamotan u šalove.

„Ovde na njenom vratu ima nekakav trag, kao od uboda“, rekao je.

Izgovorio je to s izvinjenjem u glasu, s prikladnom svešću da se obraća nekome ko zna više.

„Istina je“, rekao je doktor Brajant.

Ženi je glava pala na rame. Sa strane na vratu imala je majušan trag uboda.

„Pardon...“ Pridružili su im se otac i sin Dipon, koji su ih slušali već nekoliko minuta. „Dama je mrtva, kažete, a na vratu ima ubod?“ Progovorio je Žan, mlađi Dipon.

„Mogu li da iznesem jednu pretpostavku? Bila je jedna osa koja je letela ovuda. Ja sam je ubio.“ Pokazao je spljeskanu osu u tacnici šoljice za kafu. „Zar nije moguće da je dama preminula od uboda ose? Čuo sam da se to ponekad događa.“

„Moguće je“, složio se Brajant. „Znam za neke takve slučajeve. Da, to je svakako sasvim moguće objašnjenje, posebno ako je gospođa patila od neke srčane mane...“

„Ima li nešto što bi trebalo da uradim, gospodine?“, upitao je stjuard. „Samo što nismo sleteli na Krojdon.“

„Tako je, tako je“, rekao je doktor Brajant odmičući se malo. „Ništa ne može da se uradi. Le... ahm... telo se ne sme pomerati, stjuarde.“

„Da, gospodine, potpuno razumem.“

Doktor Brajant se spremao da se vrati na svoje sedište, pa je pomalo začuđeno pogledao u malog zašuškanoog stranca koji mu se nije sklanjao s puta.

„Dragi gospodine“, rekao mu je, „najbolje je da se sad vratite na svoje mesto. Svakog časa ćemo sleteti na Krojdon.“

„U pravu ste, gospodine“, rekao je stjuard, a zatim podigao glas: „Molim vas da svi sednete na svoja mesta.“

„Pardon“, rekao je čovečuljak, „ima ovde nešto...“

„Nešto?“

„*Mais oui*, nešto što su svi prevideli.“

Šiljatim vrhom lakovane cipele pokazao je na šta je mislio. Stjuard i doktor Brajant pratili su pogledom pokret njegove noge. Na podu se zasjajilo nešto crno-žuto, napola sakriveno skutom crne suknje.

„Još jedna osa?“, začudio se doktor.

Herkul Poaro se spustio na kolena. Iz džepa je izvadio pincetu, kojom je baratao vrlo delikatno. Ustao je držeći pincetom svoj plen.

„Da“, rekao je, „vrlo liči na osu, ali nije osa.“

Okretao je to što je držao tako da doktor i stjuard mogu dobro da vide čvorić upredene sirove svile, narandžasto-crn i pričvršćen za neobičnu dugačku bodlju s bezbojnim vrhom.

„Bože mili! Mili moj Bože!“, otelo se sitnom gospodinu Klansiju, koji je ustao sa svog mesta pa je ulagao očajnički napor da proviri preko stjuardovog ramena. „Jedinstveno, zaista jedinstveno, ovo je nešto najizuzetnije na šta sam naišao u životu. Duše mi, da mi je neko pričao, ne bih poverovao.“

„Možete li malo jasnije da izrazite na šta mislite, gospodine?“, upitao je stjuard. „Prepoznajete li vi ovo?“

„Prepoznajem li? Naravno da prepoznajem.“ Gospodin Klansi se sav nadimao od strastvenog ponosa i zadovoljstva. „Ovaj predmet je, gospodo, strelica koju iz duvaljke izbacuju urođenička plemena... hm... nisam sad sasvim siguran jesu li to južnoamerička plemena ili stanovnici Bornea, ali nema nikakve sumnje da je ovo strelica kojom urođenici gađaju iz duvaljke i gajim vrlo snažnu sumnju da je vrh...“

„...zamočen u čuveni otrov koji koriste južnoamerički Indijanci“, dovršio je Herkul Poaro, a zatim dodao: „*Mais enfin! Est-ce que c'est possible?*“*

„Svakako je vrlo neobično“, izjavio je gospodin Klansi, i dalje blaženo uzbuđen. „Kao što rekoh, krajnje neobično. Lično pišem detektivske romane, ali da ovako u stvarnom životu doživite...“

Tu su ga izdale reči.

Avion se lagano nakrenuo pa su se putnici koji su stajali zateturali. Zaokružili su slećući ka Krojdonu.

* Franc.: Ali, hej! Da li je to moguće? (Prim. prev.)

TREĆE POGLAVLJE

Krojdón

STJUARD I DOKTOR NISU VIŠE DRŽALI SITUACIJU U SVOJIM rukama. Mesto im je preoteo taj prilično komični čovečuljak umotan u šalove. Govorio je s takvim autoritetom i uverenošću da će ga svi poslušati da niko nije ni pokušao da mu protivreči.

Šapnuo je nešto Mičelu, a ovaj je klimnuo glavom i probivši se između putnika zauzeo mesto na vratima kroz koja se prolazilo pored toaleta, pa u prednji deo kabine.

Avion je sada rulao pistom. Kada je konačno stao, Mičel je podigao glas:

„Moram da vas zamolim, dame i gospodo, da ostanete na svojim mestima dok ne stignu predstavnici vlasti. Nadam se da vas neće dugo zadržati.“

Većina putnika shvatila je da je ovaj zahtev savršeno razuman, pobunio se samo jedan prodoran glas.

„Besmislica!“, povikala je ljutito leđi Horberi. „Zar ne znate ko sam ja? Zahtevam da mi se smesta dozvoli da odem.“

„Veoma žalim, gospodo. Ne možemo praviti izuzetke.“

„Besmislica, potpuna besmislica“, srdito je lupnula nogom Siseli. „Prijavaću vas kompaniji. Sramno je da budemo zatvoreni ovde s lešom.“

„Zaista, draga moja“, progovorila je s otmenim otezanjem Venecija Ker, „mučno jeste, ali pretpostavljam da ćemo morati da se strpimo.“ Sela je i izvadila tabakeru. „Smem li sada da pripalim, stjuarde?“

Namućeni Mičel joj je odgovorio: „Mislim da sada ništa ne smeta, gospođice.“ Osvrnuo se preko ramena.

Dejvis je putnike iz prednjeg dela kabine iskrcao kroz izlaz za slučaj opasnosti, pa je pošao u potragu za nekim ko će izdati dalja naređenja.

Nisu čekali dugo, ali se putnicima učinilo kao da je proteklo najmanje pola sata pre nego što je preko piste žurno došao jedan čovek vrlo uspravnog vojničkog držanja, u civilnom odelu, koga je pratio uniformisani policajac; ušli su u avion kroz vrata koja im je Mičel otvorio.

„Šta se to, dakle, ovde dešava?“, upitao je novopridošli odsečnim službenim tonom.

Saslušao je najpre Mičela, zatim doktora Brajanta, a onda preleteo pogledom preko klonulog tela pokojnice.

Izdao je naređenje policajcu, pa se obratio putnicima:

„Budite ljubazni pa pođite za mnom, dame i gospodo.“

Poveo ih je iz aviona, pa preko piste, ali ih nije uveo u carinsku službu kao što bi bilo uobičajeno, već u malu policijsku prostoriju.

„Nadam se da vas nećemo zadržati duže nego što je neizbežno, dame i gospodo.“

„Čujte, inspektore“, rekao je gospodin Džejms Rajder, „ja u Londonu imam važan poslovni sastanak.“

„Žalim, gospodine.“

„Ja sam leđi Horberi. Smatram da je apsolutno sramno da me zadržavate iz ovakvih razloga!“

„Najiskrenije želim, leđi Horberi, ali vidite, ovo je vrlo ozbiljno. Izgleda da je posredi slučaj ubistva.“

„Otrovna strelica južnoameričkih Indijanaca“, zaneseno je promrmljao gospodin Klansi s presrećnim osmehom na usnama.

Inspektor ga je podozrivo pogledao.

Francuski arheolog uzbuđeno se obratio inspektoru na francuskom, a inspektor mu je odgovorio na istom jeziku, izgovarajući reči polako i pažljivo.

Venecija Ker je izjavila: „Sve je ovo nesnosno maltretiranje, ali pretpostavljam da morate da izvršavate svoju dužnost, inspektore“, na šta je čestiti inspektor odgovorio: „Hvala vam, gospodo“, s prizvukom iskrene zahvalnosti u glasu.

Zatim je nastavio:

„Ako biste ostali ovde, dame i gospodo, želeo bih da progovorim nekoliko reči s doktorom... doktorom...?“

„Brajant je moje prezime.“

„Hvala vam. Dodite ovuda sa mnom, doktore.“

„Mogu li da vam pomognem pri razgovoru?“ To je rekao onaj brkati čovečuljak.

Inspektor se naglo okrenuo, s već spremnim odrešitim odgovorom na usnama, ali mu se onda lice naglo promenilo.

„Oprostite, gospodine Poaro“, rekao je, „tako ste se umotali da vas nisam prepoznao. Dodite sa nama, neizostavno.“

Pridržao je vrata doktoru Brajantu i Poarou, dok su ih ostali putnici pratili sumnjičavim pogledima.

„Zašto je njemu dopušteno da izađe, a nas primoravaju da ostanemo ovde?“, povikala je Siseli Horberi.

Venecija Ker se spustila na klupu, izmirena sa sudbinom.

„Verovatno je iz francuske policije ili carinski špijun“, rekla je i pripalila cigaretu.

Norman Gejl je pomalo bojažljivo rekao Džejn: „Mislim da sam vas video... ovaj... u Le Pineu?“

„Bila sam u Le Pineu.“

Norman Gejl je rekao: „Strašno zgodno mestašce. Dopa-daju mi se pinije.“

„Da, mirišu vrlo lepo“, rekla je Džejn.

Zatim su oboje začutili na tren ili dva, ne znajući šta bi dalje rekli.

Konačno je Gejl rekao: „Prepoznao sam vas... ovaj... odmah, u avionu.“

Džejn se silno iznenadila. „Zaista?“

„Mislite da je ta žena stvarno ubijena?“, rekao je Gejl.

„Valjda jeste“, rekla je Džejn. „Uzbudljivo je na neki način, ali je i ružno.“ Malčice je zadrhtala, a Norman Gejl joj se primakao za trunku bliže, zaštitnički.

Diponi su razgovarali na francuskom. Gospodin Rajder je nešto računao u jednoj maloj beležnici i s vremena na vreme gledao na sat. Siseli Horberi je nestrpljivo lupkala nogom po podu i palila cigaretu rukom koja se tresla.

Uz vrata je stajao naslonjen jedan krupan policajac u plavom, savršeno ravnodušnog izgleda.

U susednoj prostoriji inspektor Džap je razgovarao s doktorom Brajantom i Herkulom Poaroom.

„Imate dara da iskrsnete na najneočekivanim mestima, gospodine Poaro.“

„Zar nije aerodrom Krojdon malo van granica vaših službenih ingerencija, moj prijatelju?“, upitao ga je Poaro.

„Jurim jednu krupnu ribu u švercerskom lancu. Imao sam malo sreće što sam se zatekao na licu mesta. Ovo je najčudniji posao na koji sam naišao za podosta godina službe. Da

pređemo sad na stvar. Pre svega, doktore, da li biste mi rekli svoje puno ime i adresu?“

„Rodžer Džejms Brajant. Specijalista sam za uho i grlo. Adresa je Harli strit 329.“

Jedan stamen narednik koji je sedeo za stolom pribeležio je doktorove podatke.

„Telo će, naravno, pregledati naš policijski lekar“, rekao je Džap, „ali bićete nam potrebni na istražnom pretresu, doktore.“

„Svakako, svakako.“

„Možete li da nam date neku ideju o vremenu kada je smrt nastupila?“

„Pokojnica je morala biti mrtva bar pola sata u trenutku kada sam je pregledao, nekoliko minuta pre nego što ćemo sleteti na Krojdon. Ne bih mogao da kažem ništa preciznije od toga, ali koliko sam shvatio stjuarda, on je s njom razgovarao jedan sat ranije.“

„To sasvim dovoljno sužava vreme za naše praktične potrebe. Pretpostavljam da nema svrhe pitati jeste li primećili išta sumnjivo.“

Doktor je odmahnuo glavom.

„A ja sam spavao“, rekao je duboko ojađeni Poaro. „Vazдушna bolest muči me gotovo isto toliko strašno kao i morska. Uvek se dobro umotam i pokušam da zaspić.“

„Imate li kakvu ideju o uzroku smrti, doktore?“

„Ne bih u ovom trenutku davao nikakve određene izjave. Ovo je svakako slučaj za obdukcijisku analizu.“

Džap je s razumevanjem klimnuo glavom.

„Mislim da nema potrebe da vas zasad zadržavamo, doktore“, rekao je. „Bojim se da ćete morati, ahm... da prođete kroz izvesne formalnosti – moraće svi putnici, ne možemo da pravimo nikakve izuzetke.“